

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATSIŠAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-51/2019

2019 m. gruodžio 18 d. Nr. KT81-A-S66/2019

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvarstė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-51/2019.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas prašo pripažinti prieštaraujančiomis Lietuvos Respublikos Konstitucijai kai kurias Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (CK), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (CPK), Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (BPK), Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo nuostatas, be to, pripažinti neteisėtais ir panaikinti prašymo rezoliucinės dalies 3 punkte nurodytus teismų sprendimus.

Pareiškėjas taip pat prašo atnaujinti dėl svarbių priežasčių praleistą prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui terminą ir nagrinėti prašymą žodinio proceso tvarka.

2. Panevėžio miesto apylinkės teismas 2014 m. balandžio 28 d. sprendimu iš dalies patenkino [duomenys neskelbiami] ieškinį ir priteisė iš pareiškėjo skolą. Panevėžio apygardos teismas 2014 m. rugsėjo 9 d. nutartimi pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė ir minėtą Panevėžio miesto apylinkės teismo sprendimą paliko nepakeistą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas galutine ir neskundžiama 2015 m. kovo 12 d. nutartimi atnaujino pareiškėjui terminą kasaciniam skundui paduoti ir atsisakė priimti pareiškėjo kasacinį skundą.

Panevėžio miesto apylinkės teismas 2014 m. gruodžio 10 d. sprendimu patenkino [duomenys neskelbiami] ieškinį ir priteisė iš pareiškėjo skolą, atmetė pareiškėjo priešieškinį dėl permokos už šilumos tiekimą priteisimo. Panevėžio apygardos teismas 2015 m. gegužės 27 d. nutartimi minėto

Panevėžio miesto apylinkės teismo sprendimo dalį, kuria atmestas pareiškėjo priešieškinis, panaikino ir priešieškinį paliko nenagrinėtą, likusią minėto sprendimo dalį paliko nepakeistą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas galutine ir neskundžiama 2016 m. kovo 3 d. nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo kasacinį skundą.

Panevėžio miesto apylinkės teismas 2017 m. lapkričio 7 d. sprendimu iš dalies patenkino [duomenys neskelbiami] ieškinį ir priteisė iš pareiškėjo skolą. Šiaulių apygardos teismas 2018 m. gegužės 17 d. nutartimi pareiškėjo apeliacinio skundo netenkino ir minėtą Panevėžio miesto apylinkės teismo sprendimą paliko nepakeistą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas galutine ir neskundžiama 2018 m. rugpjūčio 22 d. nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo kasacinį skundą.

Panevėžio apylinkės teismas 2018 m. lapkričio 22 d. sprendimu patenkino [duomenys neskelbiami] ieškinį ir priteisė iš pareiškėjo skolą, atmetė pareiškėjo priešieškinį dėl žalos atlyginimo. Kauno apygardos teismas 2019 m. gegužės 16 d. nutartimi pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė ir minėtą Panevėžio apylinkės teismo sprendimą paliko nepakeistą. Pareiškėjas Lietuvos Aukščiausiajam Teismui pateikė tris kasacinius skundus, kuriuos atitinkamai 2019 m. liepos 22 d., 2019 m. rugpjūčio 26 d. ir 2019 m. rugsėjo 30 d. galutinėmis ir neskundžiamomis nutartimis Lietuvos Aukščiausiasis Teismas atsisakė priimti.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2019 m. lapkričio 13 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

4.1. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 106 ir 107 straipsnių pakeitimo įstatymas, kuriuo Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta kiekvieno asmens teisė kreiptis į Konstitucinį Teismą, įsigaliojo 2019 m. rugsėjo 1 d.

Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. konstitucinę teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų įgijo tik tie asmenys, dėl kurių priimtas galutinis ir neskundžiamas teismo sprendimas byloje dėl šių asmenų konstitucinių teisių ar laisvių pažeidimo įsiteisėjo 2019 m. gegužės 1 d. ir vėliau. Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje nurodytų asmenų, dėl kurių priimtas galutinis ir neskundžiamas teismo sprendimas įsiteisėjo anksčiau nei 2019 m. gegužės 1 d., prašymai pagal Konstituciją yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2019 m. spalio 10 d. sprendimai Nr. KT29-A-S18/2019 ir Nr. KT30-A-S19/2019, 2019 m. spalio 30 d. sprendimas Nr. KT39-A-S28/2019).

4.2. Konstitucinis Teismas ne kartą yra pažymėjęs ir tai, kad pagal Konstituciją jis nesprenžia, ar teismų sprendimai neprieštarauja Konstitucijai ir (ar) įstatymams, taip pat neturi įgaliojimų peržiūrėti teismų išnagrinėtų bylų ir panaikinti (pakeisti) teismų sprendimų. Prašymai

išspręsti tokius klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2019 m. spalio 9 d. sprendimas Nr. KT27-A-S16/2019, 2019 m. lapkričio 6 d. sprendimas Nr. KT42-A-S30/2019, 2019 m. gruodžio 11 d. sprendimas Nr. KT66-A-S52/2019).

4.3. Taip pat Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje nurodytas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Konstitucijai ir (ar) įstatymams neprieštarauja tik tokie Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti aktai, kurių pagrindu priimtas sprendimas galėjo pažeisti šio asmens konstitucines teises ar laisves; pagal Konstituciją minėtas asmuo neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu nebuvo priimta tokio sprendimo (*inter alia* 2019 m. lapkričio 6 d. sprendimas Nr. KT43-A-S31/2019, 2019 m. gruodžio 11 d. sprendimas Nr. KT62-A-S48/2019).

5. Iš pareiškėjo prašymo visumos matyti, kad pareiškėjas prašo ištirti, ar CK 4.82 straipsnio 3–5 dalys, 4.85 straipsnio 5 dalis, 6.384 straipsnio 1, 2 dalys, 6.390 straipsnio 3–5 dalys, CPK 3 straipsnio 3 dalis, 168 straipsnio 1 dalis, 175² straipsnio 2 dalis, 179 straipsnio 2, 3 dalys, 185 straipsnio 1 dalis, 214 straipsnio 1 dalis, 218, 314 straipsniai, 347 straipsnio 3 dalis, 353 straipsnio 2 dalis, 376 straipsnio 1, 3, 4 dalys, BPK 20 straipsnio 5 dalis, Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 11 straipsnio 1, 12 dalys, 14 straipsnio 1 dalis, Šilumos ūkio įstatymo 20 straipsnis, Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalis, Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio 2 dalies 3 punktas, 67¹ straipsnio 1 dalies 3, 4, 7 punktai neprieštarauja Konstitucijai.

Pareiškėjas savo konstitucinių teisių pažeidimą sieja su prašymo rezoliucinės dalies 3 punkte nurodytais teismų sprendimais.

6. Pažymėtina, kad ginčijamų CK 4.82 straipsnio 3, 4 dalių, 6.384 straipsnio 1 dalies, CPK 185 straipsnio 1 dalies nuostatų pagrindu buvo priimti pareiškėjo prašymo rezoliucinės dalies 3 punkte nurodyti teismų sprendimai, dėl kurių Lietuvos Aukščiausiojo Teismo galutinės ir neskundžiamos nutartys įsiteisėjo 2015 m. kovo 12 d., 2016 m. kovo 3 d., 2018 m. rugpjūčio 22 d., t. y. iki 2019 m. gegužės 1 d.

6.1. Minėta, kad Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje nurodytų asmenų, dėl kurių priimtas galutinis ir neskundžiamas teismo sprendimas įsiteisėjo anksčiau nei 2019 m. gegužės 1 d., prašymai pagal Konstituciją yra nežinybingi Konstituciniam Teismui.

6.2. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad ši pareiškėjo prašymo dalis yra nežinybinga Konstituciniam Teismui.

6.3. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

7. Panevėžio apylinkės teismo 2018 m. lapkričio 22 d. sprendimas ir Kauno apygardos teismo 2019 m. gegužės 16 d. nutartis, dėl kurių Lietuvos Aukščiausiojo Teismo galutinės ir neskundžiamos nutartys įsiteisėjo 2019 m. liepos 22 d., 2019 m. rugpjūčio 26 d. ir 2019 m. rugsėjo 30 d., t. y. vėliau

nei 2019 m. gegužės 1 d., buvo priimti, be kita ko, ginčijamų CK 4.82 straipsnio 3 dalies, 6.384 straipsnio 1 dalies, CPK 179 straipsnio 2, 3 dalių, 185 straipsnio 1 dalies, 314 straipsnio nuostatų pagrindu.

7.1. Įvertinus pareiškėjo prašymo turinį, pažymėtina, kad nors pareiškėjas prašo pripažinti nurodytas CK ir CPK nuostatas prieštaraujančiomis Konstitucijai, tačiau savo poziciją iš esmės grindžia ne ginčijamų nuostatų atitiktis Konstitucijai teisiniu vertinimu, bet kitokiais teiginiais, kaip antai tokiais: „įstatymas nukreipia į praeitą santvarką, nes prijungimas prie elektros, vandens, dujų šilumos tinklų mano būste įvyko 1980 metais, o sutartis su manimi nėra sudaryta iki šiol“; „tipinių sutarčių turinys yra apgailėtinas, nes tiesiog nėra poreikio jo tobulinti“; „aš nesu namo bendrijos narys, tačiau esu verčiamas mokėti tos bendrijos rinkliavas“; „procese teismai nepriėmė naujų įrodymų, nors akivaizdu, kad jie pateikti tik tuomet, kai atsirado – šaltasis žiemos periodas tam buvo būtinoji sąlyga“.

Taigi tiek iš prašyme nurodytų atskirų teiginių, tiek iš prašymo visumos matyti, kad prašymas ištirti minėtų nuostatų konstitucingumą yra grindžiamas ne teisiniais, o kitokiais motyvais.

7.2. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 5 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymas grindžiamas ne teisiniais motyvais.

8. Pažymėtina, kad kitų pareiškėjo ginčijamų įstatymų nuostatų (CK 4.82 straipsnio 5 dalies, 4.85 straipsnio 5 dalies, 6.384 straipsnio 2 dalies, 6.390 straipsnio 3–5 dalių, CPK 3 straipsnio 3 dalies, 168 straipsnio 1 dalies, 175² straipsnio 2 dalies, 214 straipsnio 1 dalies, 218 straipsnio, 347 straipsnio 3 dalies, 353 straipsnio 2 dalies, 376 straipsnio 1, 3, 4 dalių, BPK 20 straipsnio 5 dalies, Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 11 straipsnio 1, 12 dalių, 14 straipsnio 1 dalies, Šilumos ūkio įstatymo 20 straipsnio, Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalies, Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio 2 dalies 3 punkto, 67¹ straipsnio 1 dalies 3, 4, 7 punktu) pagrindu nebuvo priimta prašymo rezoliucinės dalies 3 punkte nurodytų teismų sprendimų.

8.1. Minėta, kad Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje nurodytas asmuo pagal Konstituciją neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu nebuvo priimta sprendimo, galėjusio pažeisti šio asmens konstitucines teises ar laisves.

8.2. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pagal Konstituciją pareiškėjas neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu pripažinti prieštaraujančiomis Konstitucijai kitas nurodytas įstatymų nuostatas.

8.3. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymas paduotas institucijos ar asmens, neturinčių teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

9. Pareiškėjas taip pat prašo pripažinti neteisėtais ir panaikinti prašymo rezoliucinės dalies 3 punkte nurodytus teismų sprendimus.

9.1. Minėta, kad pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas neturi įgaliojimų peržiūrėti teismų išnagrinėtų bylų ir panaikinti (pakeisti) teismų sprendimų; prašymai išspręsti tokius klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui.

9.2. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad ši pareiškėjo prašymo dalis yra nežinybinga Konstituciniam Teismui.

9.3. Kaip minėta, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

10. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą.

11. Pažymėtina, kad, atsisakius nagrinėti pareiškėjo prašymą pripažinti įstatymų nuostatas prieštaraujančiomis Konstitucijai, taip pat prašymą pripažinti neteisėtais ir panaikinti teismų sprendimus, nėra pagrindo svarstyti ir kitų pareiškėjo prašymų – atnaujinti dėl svarbių priežasčių praleistą prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui terminą ir nagrinėti prašymą žodinio proceso tvarka.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 1, 2, 5 punktais, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-51/2019.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė
Gintaras Goda
Vytautas Greičius
Danutė Jočienė
Gediminas Mesonis
Vytautas Milius
Daiva Petrylaitė
Dainius Žalimas